

PREKMURSKI GLASNIK

UREDNIŠTVO IN UPRAVNIŠTVO
v MURSKI SOBOTI.

Posamezna številka velja **1 krono**.

Neodvisen političen tednik.

IZHAJA VSAK ČETRTEK.

VELJA PO POŠTI 25 K ZA ČAS DO
KONCA LETA 1920.

OGLASI STANEJO ZA 1 mm VIŠINE
in 80 mm ŠIRINE 1 K 50 v.

Zgradite nam mostove preko Mure, zgradite nam železnico!

(Iz kmetijski krogov.)

Prekmurje je skoz in skoz kmetijska pokrajina. Ker je pa gosto obljudena in pripada več kot polovica najboljše zemlje grofom, za mnoge ni doma kruha, temveč hodijo na Madžarsko ali v Slavonijo na žetev, mnogo jih je tudi pri žmetnem delu v nemških in ameriških rudokopih in fabrikah. Velika večina ostalega naroda živi doma ob svoji pičli zemljici in krije svoje druge potrebščine iz odvišnih pridelkov. Nekaterniki kupčujejo, seveda v majhnem obsegu, tudi z živino in s siljem ter imajo v tem svoj bitek. Življenje ni bilo lahko, živelo se je skromno in štedljivo, če se je sploh hotelo izhajati.

Prišla je vojna z vsemi svojimi strašnimi posledicami. Njej je sledil razpad bivše avstro-ogrske monarhije. Razpadu so sledili, posebno pri nas, razni prevrati, ki so deželo le uničevali, narod razdvajali in povzročali nevoljo in nered. Plaho smo se ozirali večkrat onkraj preko Mure, kjer so naši bratje že odvrgli svoje suženjske verige in dihali zrak svobode. Koprnela so naša srca po istem trenutku, ko zamoremo videti svoje krvne brate v naši sredi kot osvoboditelje. In dvignila se je slednjič naša bratska junaška jugoslovanska vojska, zgnala naše tlačitelje in zasedla naše Prek-

murje. Kar smo si dolgo in najbolj želeli, zavladal je v naši pokrajini mir in red.

K miru in redu pa spada tudi življenje, vsakdanji kruh. Kot že omenjeno, je Prekmurje skoz in skoz kmetijska pokrajina. Industrije ni skoro nobene, izvzemši par opekaren, dveh parnih mlinov in ene tovarne za — dežnike v Dolnji Lendavi. Obleko, sol, svečave, kmetijske stroje, železje i. dr. smo krili edino le iz prebitkov naših poljedeljskih produktov, v prvi vrsti iz živinoreje, sadjarstva, žita itd. Tržili smo v severno Madžarsko, največ pa v nemške pokrajine Avstrije in v Nemčijo. Drugam, posebno na jug, pa nismo imeli železniške zveze. Za to je že poskrbela madžarska politika, da nas je umetno ločila od ostalih Jugoslovancev, da se ne bi začeli enega dne zavedati, da smo tudi mi Slovenci.

Sedaj, ko smo združeni skupno v eni jugoslovanski list, pa smo na enkrat zaprti od severa, proti jugu pa sploh nimamo nobene zveze. Doslej je še šlo za silo z Radgono. Sedaj smo izgubili še to in smo vsled tega v gospodarskem oziru v Prekmurju naravnost v obupnem položaju. Ni dovolj, da so cene živini in drugim polskim pridelkom tako silno padle, vse druge potrebščine se nič pocenile; še za nizke cene nam ni dana prilika, vnovčiti (spraviti v peneze) naše prebitke in pomagati v preživljanju drugim pokrajinam. Kam in kako, po katerih potih z našo obilno klavno živino, z našimi priznanimi lepimi

plemenskimi žrebeti, z našo perutnino in mnogimi jajci, z našim obilnim sadjem in drugimi poljskimi pridelki???

Prometno vprašanje je za enkrat za Prekmurje najaktualnejše, ki se mora čim preje rešiti, če hočete, da se bo naše sicer dobro prekmursko ljudstvo čutilo zadovoljno v novi familiji. Mostovi preko Mure in jedna železnica iz Murske Sobotice v katerikoli kraj Slovenije, so predpogoj, ki se mora izvršiti, predno sploh hočemo razpravljati o nadaljnjih prekmurskih problemih. O velikem strateškem pomenu teh mostov in železnice pa bodo gotovo vojaški krogi znali kaj več povedati.

O drugih nevolah v Prekmurju danes ne bomo govorili. Prometno vprašanje je za nas življenskega pomena in sploh največje vprašanje.

Gospoda! Mnogo bencina se je doslej že izkurilo ob priliki raznih komisij ob Muri; sadu, uspehov doslej še nobenega. Prosim vas in rotimo, ne igrajte se preveč z našim narodnim premoženjem, z našo potrpežljivostjo. Upoštevajte našo pridnost, naše žuljeve roke. Mnogo smo trpeli. In sedaj gledite, da nas napravite zadovoljne.

Trgovci in drugi, ki hočejo prodajati naš list, naj nam to naznanijo. Zaslužijo 20%.

LISTEK.

Juri Kozjak, slovenski janičar.

— Povest iz petnajstega stoletja domače zgodovine. —

Spisal Josip Jurčič.

(Dalje.)

DRUGO POGLAVJE.

Ti štibatarski tatje,
Hujši so kakor volčje.
Nar. pesen.

Kakih petdeset let poprej, preden se je pričela naša povest, so prišli cigani v naše kraje. Popred niso bili znani tod po Evropi in še današnji dan ne vemo za gotovo, odkod so izprvega prišli. Zgodopisci tedanjih časov pripovedujejo, da je tuj narod v Evropo priromal — rjave kože, neznane noše in tujega jezika. Ti čudni ljudje so se izdajali za kristiane, rekši, da prihajajo iz Egipta. Imeli so morda izprva tudi svoje kralje. Kmalu pa so se razšli v drhalih po vseh evropskih deželah, kjer so si skoro povsod prebivalce

razdražili zavoljo svojega lenega pohajkovanja in pa še bolj zavoljo tega, ker so preradi tega ali onega osleparili in le slabo ločili, kaj je moje kaj tvoje.

Bilo je poletnega večera. Sonce je bilo komaj še za dve pedi visoko. Pod gradom Kozjakom v grmičju si je bila postavila ciganska drhal šotore. Umazane rjuhe so bile pretegnjene po zakajenih slemenih, iz palic napravljenih. Pred šotorom so kurili ogenj. Velik kotel je visel nad plamenom in mlad kuštrav cigan je mešal po njem z leseno kuhalnico. Na ražnju je obračala napol osmojeno četrt ukradenega kozla mala ciganka črnih velikih oči. Večidel so šli cigani po brnjavi in goljufiji v bližje vasi; le malo jih je bilo v šotoru. Vračali pa so se vedno bolj z nabranim brešnom: s slanino, maslom in drugo ropotijo.

Glavar tega krdela, velik suh cigan, s svetlimi očmi, se dvigne naposled, pokliče mladega kuštravega fantina, ki je kuhal, in oba koratača mimo koščatih konj in oslov, ki so po navadi ciganom tovore prenašali iz kraja v kraj, od vasi do vasi.

»Slušaj, dečko!« pravi cigan mlajšemu. »Do boš si danes lahko dobrega konja, tu gori v gradu. Uren bodi; jaz ti pomagam. Hlapce bo tvoja mati premotila, ti odvežeš konja, prvega pri vratih, vranje barve in ga odpelješ do velikih vrat, tam te čakam jaz, vse drugo bom storil potlej sam.«

»Bodem, oče! In konj bo moj, si rekli!« odgovori mladi.

»Ti ga boš jezdil. Jutri gremo čez mejo, nihče ga ne bo videl v naših rokah. Kadar pridemo čez mejo, ga lahko prodamo.«

Na poslednjo misel je hotel mladi ciganič nekaj ugovarjati, vendar osorni pogled starejšega ga utiša na mah.

Oba gresta tiho navzgor po grajskem potu. Ko pa storita ovinek, da bi ju bil mogel grajski vratar s svojega stražišča videti, se ogneta v stran. Dospeta do ozidja. Dolgin, mlajšemu oče, se pripogne, sin mu skobača na hrbet, odtod na rame. Potem dolgin počasi spne s svojim živim tovorom pokonci ob zidu.

»Došeješ?« vpraša stari.

»Manjka za pol komolca,« odgovori fante in

Agrarna reforma in Prekmurje

V Prekmurju se vršijo priprave za izvršitev agrarne reforme. V tem mesecu se bodo vršili tudi volitvi v občinske agr. odbore.

Kaj je to agrarna reforma? Agrarna reforma je promijenje onih razmer, v kojih se je dosedaj zemlja in obdelovanje zemlje nahajalo. Na novi fundament postaviti (reformirati) celo politiko o zemlji, opim dati zemljo, ki so poljski delavci, ki iz zemlje živijo, ker jo neposredno obdelovajo, in kraj vzeti od onih, ki so samo haske brali, ki ni pojma nimajo, kakor se zemlja obdelava in katerim so naši siromaki s svojimi delavnimi rokami bogato prestrižli stole, mize, Prekmurci so vedno ovo bogato, lepo zemljo obdelavali, lepi beli kruh so spekli, ter esče nož so mogli dati k temu kruhu, potem so pa prišli naši grofi in veleposestniki, z našim nožem so rezali z našega lepoga kruha, nam so pa vrgli milostivno skorico in drobtinice, kaj je na stoli ostalo. Naše milo slovensko Prekmurje je bilo bogato skladišče takih madžarskih naduhtih nedelavnih grofov, ki niso nikadar pogledali, kaj jede njihov hlapec, in kje, v kakvi sobi spava njihov delavec.

Z veseljem konstatiramo, da so zrazmeli Prekmurci namen naše vlade, in se oglašijo za zemljo. Siromaki in poljski delavci od 170 občin v Prekmurju prosijo zemljo, tisto zemljo nazaj, ktera je po božji volji njihova, in njihova bila. Na vseh krajih, osobito pa pri Muri je zanimanje veliko za razdelitev zemlje. Veselje izpolni ljudstvo, kda vidi, da bode lahko na svoji vlastiti zemlji gospodariti, njegovo bode, ka pripova in nišče nemore mu to kraj vzeti.

Tu na eno okolnost moram upozoriti naše ljudstvo.

Nekatere občine in župani niso se udeležili shoda za agrarno reformo. In zakaj? Ker so ih bivši grofovski službeniki in drugi od grofov plačani agitatorje nahujskali, da pridejo Madžari nazaj in grof im odvzame zemljo. Pa tak se je zgodilo, da v nekateri občini nitko ni se je oglašil za zemljo, ni sploh siromaki ne. To je eno žalostno delo. Mi ovim občinam in siromakom pravimo samo to, da bode jim žao, da so poslušali ove hujškače. Bolje

bi bilo, da vsakega, ki take vesti širi med vas, prigrasite pri politični oblasti, naj se Prekmurje ščisti že ednok od raznih madžarskih agitatorjev, in naj ide vsak van iz Prekmurja na Madžarsko, kje se naj nagleda svojih Madžarov in grofov.

Takši ljudje širijo vesti, da siromaki bodo morali naprej izplačati zemljo, da bode ta zemlja preveč draga, in da bode jim grof kasnej kraj jemao. To je laž. Ne bode trebalo nič naprej plačati, samo malko arende na vsako leto, dok se tak ne izplača cela zemlja, potem pa pride zemlja v svoje lastne roke, kdo jo obdelava.

Ešče nekaj. Nekatere občine tudi niso hoteli izvoliti občinske agrarne odbore. Ne vemo, kdo ih je mogel tako za pelati, nego bodo vidili, kokšo glupost so s tem napravili. Te občinski agrarni odbor ne bode samo predlagal, koliko zemlje naj dobi ovaj ili onaj siromak, nego tudi to, koliko drv in les potrebuje občina. Kje bi naj dobili ta drva in les? Če kakšega mosta treba popraviti, to občinski agrarni odbor predlaga, naj se popravi; kje vodo treba pustiti z njiv, ili pak kakšnega jarka skopati, in vse drugo, ka se tiče zemlje in povanja, občinski agrarni odbor je tisti, ki vse to uredi in predlaga. Kje pa nema obč. agr. odbora, tam pa ne bode se nišče pobrtil za ta občinska dela.

Prekmurski kmetje, bodite čedni in delajte čedno!

Narodni tabor v Gor. Radgoni.

Dne 8. t. m. se je na vabilo „Jugoslovanske matice“ in „Narodne obrane“ v Gornji Radgoni zbralo več kakor 6.000 ljudi vseh slojev in strank iz Slovenskih goric, Murskega polja in Prekmurja, da manifestirajo radi odcepitve Radgone in okoliških slovenskih vesmi od naše države.

Pred shodom se je vršil najprej manifestacijski obhod vseh udeležencev po trno okinčanem trgu. Raz hiš se plapolale mnogoštevilne državne in narodne zastave; tabora so se udeležili razven velikega števila kmečkega ljudstva tudi odposlanci »Sokola«, »Orla« in raznih (különféle) gasilnih društev v kroju, mnogo vojaštva, uradništva in učiteljstva s šolsko mladino. Svirale so tri godbe. Pred Posojilnico se je množica ustavila, nakar je z balkona

pozdravil zborovalce v imenu občine gerent, g. Maurič. Govorilo je več govornikov in sicer gospodje dr. Medved iz Maribora, dr. Šterlak iz Murske Sobote v imenu Prekmurcev, civilni komisar za Prekmurje dr. Lipovšek, okrajni glavar iz Ljutomeru dr. Zavadnal ter za »Orle« Jerebič.

Vsi so ogoročeni protestirali proti krivici, katero nam je antanta napravila z odtrganjem Radgone in okolice od naše države, ker je veliko število naših bratov in sester vklečila v nemške verige ter Prekmurje s tem odrezala od ostalega dela Slovenije. Civilni komisar dr. Lipovšek je tudi temeljito razpravljaj o škodi, katero imamo Prekmurci vsled tega v gospodarskem oziru (gazdasági tekintetben). Nato je dr. Boecio prečital resolucije, ki se odpošljejo na vlado in na obmejno komisijo, katera je ravno začela s svojim delovanjem v Mariboru. Resolucije so bile od mnogobrojnih zborovalcev enoglasno sprejete. Ob 11. uri je g. Maurič zaključil zborovanje, zahvaljujoč se občinstvu za nepričakovano veliko udeležbo ter s trikratnim »živijo«-klici na našo vladarsko hišo, ki je izšla iz kmečkega rodu. Nato je ljudstvo zapelo narodno himno, nakar so se zborovalci razšli, trno zadovoljni s krasno uspelim shodom.

NOVICE.

Našim čitateljem. V prihodnji numeri in nadelih bomo počeli tiskati slovar (szótár). V tem slovaru bomo pokazali, kako se v prekmurskem narečju (dijalektu) napisana beseda glasi v pisni slovenščini. Tako na priliko prekm. esče — slov. še. S tem bomo odpomogli našim Prekmurcem, da bodo sami lahko šteli in razumeli pisano slovenščino. Svetujemo čitateljem, da v vsaki numeri slovar odtrgajo in skupaj spravljajo, da ga bodo imeli vedno pri rokah.

Mariborski „Straži“. Konsorcij, ki izdaja naš list, »Prekmurski Glasnik« ni konsorcij verižnikov in bankirjev. S primernim zaničevanjem odklanjamo to psovko, ki bi bila bolj primerna za tiste, ki nas s tem napadajo. List izdajajo idejalni ljudje, ki ne iščejo s tem zaslužka, temveč dobro vedo, da bodo imeli občutno izgubo. A store to

spenja roke, da bi se vrhu zida poprijel in gori splezal. Ciganski oče se postavi še bolj tik zida, stopa na prste in daljša rame, kakor more, Zmerom pa so bile sinu roke za pedenj prekratke. Stari cigan kolne med zobmi in strese nejevoljen sina raz sebe. Iz kamenov, ki so odkrknjeni od zida ali strehe ležali okrog ozidja, si napravita podlogo. Oče stopi nanjo in kmalu je klečal mladi cigan na zidu.

»Vidiš konjski hiev?« vpraša oče odzdočaj.

»Vidim, in mater vidim na dvorišču«, odgovori maček ciganski na zidu.

»Hoj! Glej, da mi izvedeš tiho konja iz hleva in ga priženeš ob zidu do vrat; ako ne, varuj se me! Jaz te počakam pri vratih«.

Tako je govoril šepetaje dolgin svojemu sinu na zid. Ta pa ni poslušal do kraja očetovih besed. Naglo ga je zmanjkalo z zida v dvorišče.

Medtem so se zbrali grajski hlapci konec konjskega hleva okoli stare ciganke. Drug drugega so sklicali in našlo se jih je veliko okrog babure, stare ciganke, ki je vedela mnogo povedati,

»Odkod ste pa, vi cigani?« jo vpraša prvi hlapec.

»Daleč sem kaj smo prišli iz egiptovske dežele«, — govori ciganka, po strani se pa skrivaj proti hlevu ozira, — »iz egiptovske dežele; veste, kje je to?«

»Nu, slišal sem o njej v pridigi«, pravi stari vojni hlapec Ožbe. Na Nemškem sem bil marsikje, tudi zdolaj na Hrovaško in na Češko smo šli z mečem — še z rajnim gospodom, v Egiptu pa še nisem bil«.

»To mora biti za devetim morjem«, dostavi tretji hlapec.

»Res je«, pravi zopet ciganka. »Sv. Jožef in Marija sta potovala z otrokom Jezusom v Egipt. To ste slišali. Mi cigani, — ne mi — naši očetje niso hoteli sprejeti Jezusa in Marije, in zato moramo sedem let romati po vsem svetu, vse križem, ljubi prijatelji, za kazen romati!«

»Sedem let, pravite?« se oglasi hlapec. »Tedaj vas treba zapoditi s palico; zakaj pa že romate, odkar imam jaž zobe v čeljustih?«

Na to vstane grohot in smeh na dvorišču.

»Stoj, ljubi moj prijatelj! Meniš, da bi mi ne šli radi domov, ko bi mogli? Pa zavirajo nas zadržki mnogovrstni, kaj ti pravim, prijatelj, ti bi me ne mogel razumeti«.

»Glej, glej!« odgovori peti hlapec, »ali meni, da bi tudi ti znala kaj, kar mi ne bi? Morda celo, kakor naš gospod Peter«, — pri tej besedi se ozre, ali ga ni kdo čul, — »naš gospod Peter, ki zna brati in se na zvezde ume?«

»Daj mi dlan, prijatelj moj, in povem ti, kaj se ti je zgodilo in kaj se ti še bo!«

»Prijatelj nisem tvoj, starka! Nekaj bi ti pa dal, ko bi mi povedala, kaj bo z menoj. Kje pa poznaš, kje?« Rekši ji pomoč dlan.

»Potrpi, potrpi! Ti si bil dvakrat v smrtni nevarnosti, še v tretje boš, to so pa ne bere, ali ja prebiješ. Pač, nemara, da jo boš. Enkrat si se mislil ženiti, pa ti niso pripustili. Ženil se pa boš čez leto in dan in mlado vdovo vzeš«, prerokuje ciganka.

»Ti gotovo po metli hodiš na Klek. Vse ti ugane, baba«. Tako vzhlikne hlapec in vsi na enkrat hote zvedeti prihodnje svoje usode. (Dalje prih.)

iz ljubezni do Prekmurcev, da se tem našim osvobojenim bratom pomaga z nesebičnim delom in jih varuje pred različnimi političnimi pustolovci ter izkoriščevalci. To je naš program in obenem odgovor na nepotrebne nauke, ki nam jih hoče »Straža« vsiljevati. Za vsakega bankirja in verižnika v našem konsorcijsu, ki nam ga »Straža« dokazuje, pa ji odstopimo eno stran lista v brezplačno porabo.

Železnica M. Sobota—Hodoš je do nadaljnjega ustavljena, ker ni premoga. Premoga (szén) ne morejo spraviti iz D. Lendave v Murško Soboto. To je za nas severne Prekmurce velika nesreča in izguba. Sedaj bomo morali hoditi peš v M. Soboto k uradom (birovija, civ. komisarijat in drugim). Zgubili bomo po dva dni na takem dolgem potu, trgali čevlje in obleko, zapravili peneze in doma delo zanemarjali. Ali res ne zna naša vlada za nas drugega napraviti nego da preganja učitelje, dobroga pa nika ne učini? Ali nas hočete pognati v obup?

Gospodarsko zadrugo v Murški Soboti vprašamo (pitamo), zakaj ne dobi tobaka iz Ljubljane? Čujejo se glasi, da zadruga neče založiti peneze za tobak. Če je to res (istina), potem naj trafiko odda drugemu, ki bo skrbel za redno dobavo tobaka. Takih imamo dosti. Vsekakor je čudno, da je povsod po Sloveniji dovolj tobaka, samo v Prekmurji ga zmanjkuje. Tega ni treba, zato zahtevamo več točnosti.

Verižniški urad se je ustanovil v Murški Soboti, kakor smo svoječasno čitali. A doslej še ni pokazal nobenega življenskega znaka. Hudo-mušni ljudje pravijo, da mu je namen, ščititi obrtnike in druge verižnike pred odvijanjem sen. Kdor biva par dni v Sloveniji, se ne more načuditi visokim cenam pri naših trgovcih, gostilničarjih, mesarjih, lekarni in drugod. Dajte kaj učiniti, da ne bo imel še naš list zgubo vsled verižniškega urada, ko bo moral priobčevati obupne klice konsumentov po odpomoči.

Most čez Muro. Vsi Prekmurci, posebno pa mi blizu Mure, ki imamo dosta posla onstran vode, sila pogrešamo prek Mure most. Komisij je že bilo več, pa nobena še ni začela z delom. Ljudem, ki pri nas v Ljubljani zapovedavljajo, imajo vse premalo dobre volje in poguma. (bátorság) Mi dobro vemo, da trdnega mosta ni mogoče napraviti v eni noči, zato bomo tudi čisto zadovoljni, ako se enkrat najmanj iz ladij most (pontonski most) napravi ali pa ako se brodovi pošteno popravijo. Pa tudi več brodov se mora napraviti prek Mure in večji morajo biti kot zdaj.

Obcestne jarke čistijo v M. Soboti. Čas je res bil. Pa kaj hitro delo ne gre od rok. Če se obenem ne bo prepovedalo hišnim posestnikom, spuščati gnojnice iz dvorišč kar v cestne jarke, bo vse čiščenje zastoj. V kratkem bodejo jarki palik polni nesnage. Naj si hišni pozestniki doma napravijo grabe in naj ne pustijo teči na ceste.

Tatvina. Iz več strani čujemo, da zdaj v tujem sadovnjaku ponoči gostje škodo delajo s tem, da sadje kradejo. Lastnikom ni žal toliko sadja, ampak dravja, ker ga ti nepoklicani gostje neamiljeno kvarijo. Tu v Murški Soboti in povsod, kjer so ponočni čuvaji, bi bilo potrebno, da vsaki čuvaj v svojem krogu verno svoje dolžnosti izpolnjuje, potem smemo upati, da se jim bo tudi posrečilo, v roke dobiti take ponočne tiče.

Zakaj dobimo mi v Prekmurju tako kešno pošto? Novine, ki izdajo po noči v Ljubljani, pridejo še isti dan v Dolno Lendavo! Ali od tam rabijo v Murško Soboto cela dva dneva. In vendar od Dolne Lendave do M. Sobote ni dalje, kot 30 km. Prosimo pošto ravnateljstvo v Ljubljani, naj nam uredi poštni promet tako, da bomo pošto malo hitreje dobivali iz Slovenije. Naj bi vozniki iz D. Lendave v M. Soboto, tako vozili, da bo pošta iz D. Lendave v enem dnevu v M. Soboti!

Podčastnika (podoficirska) šola za infanterijo. Tisti ki bi radi k vojakam šli služiti in radi podčastniki (podoficiri) in kasneje tudi častniki (oficiri) postali, naj si preglednejo razglas gosпода civilnega komisarja na četrti strani tega lista.

Državna posredovalnica za delo, podružnica za M. Soboto in Prekmurje išče delavce in delavke za poljska dela, služkinje, vajence, (inaše) trgovske detiče, in vsake vrste pomočnike in delavce. Mojstri, ki potrebujejo delavce, naj se zgledajo pri podružnici. Vsi gospodarji in vse gospodinjice, ki potrebujejo hlapce, služkinje ali kakoršnokoli delavsko moč, naj se s popolnim zupanjem obračajo na to podružnico. Zastonj njim preakrbi dobre in zanesljive delavce. Delavci in delavke, ki iščejo delo ali službo, naj pišejo karto tej podružnici in v kratkem bodo dobili službo in delo in jim ne bo treba v raznih zasebnih posredovalnicah drago plačevati za to, da dobi delo. Prekmurci! Kdor hoče delati, lahko dobi službo. Le z delom pridemo k boljšemu življenju. Ne pohajkujmo doma kjer nimamo dela, ampak pojdemo tja, kjer je delo, kjer je življenje, kjer je zadovoljstvo!

Vojska kralja Matjaša. Počiva v neki gostilniški verandi v Murški Soboti, giblje se vsak večer več ali manj živahno, skrbi za zabavo v primerni, pa tudi neprimerni obliki. Prfotanja črnih ptic ne čuti, ne briga se za svet z dejajmi, temveč le z besedami pri polnih časih. Takrat rešuje celi svet, a svet gre dalje svojo pot. Za nezajuzeno reklamo jim skrbi neki tukašnji list. Žal nam je te vojske, ker ne vé, da je čas njihovega dela nastopil. Prišel bo dan sodbe in ta sodba ne bo milostna: sodnik bo ljudstvo!

Cigani v Prekmurju so velika nadlega. Odraščeni cigani pasejo lenobo in kradejo, dočim bi imeli dovolj poštenega dela in zaslužka. Deca pa teka po ulicah in nadleguje mirne potnike za »čike« in peneze. V šolo ne hodi, ne uči se nič. Pozivamo našo vlado, da z energično roko poseže vmes in naredi konec ciganski nadlegi. Odraščene cigane na delo, a deco v šolo!

Za dijaško kuhinjo nam je izročil odvetnik g. dr. Igo Janč 200 K, kateri znesek je plačal tukašnji dekan, g. Janez Slepec kot globo iz sodne poravnave, ker je na častli žalil okrajnega zdravnika g. dr. Glančnika.

Tihotapstvo (čampisov) je v obmejnih vaseh prekmurških, še vse preveč. Nekaj jih je, ki kar ne morejo pustiti tega grdega dela. Bolje bi bilo, da se že enok poštenega dela oprimejo. Pri tihotapstvu pač nikdo ne bo bogat postal, le s poštenim pametnim delom si človek lahko opomore. Torej obmejni Prekmurci, pustite grdo in nevarno to delo in obdelajte raje svojo zemljo boljše. Vam bo več neslo kakor pa tihotapstvo. Poročajo nam, da je v nekaterih obmejnih vaseh samo še malo tihotapcev, v drugih pa tihotapijo kar vsi, ki so že odrasli otroškim letom, tudi žene in dekleta. Radi bi znali, kdaj bo konec tej nesrečni šegi. Kazni same gotovo ne bodo mnogo pomagale.

Dolarje kupujejo v Murški Soboti razni kotni ljudje. Kupovali zvuške peneze je že od nekdaj prepovedano vsem, ki nimajo za to posebnega dovoljenja. Taki kotni bankirji ljudi samo norijo in gledajo samo na to, kako bi največ zaslužili. S poštenim zaslužkom niso zadovoljeni. V nišernih tukašnjih gostilnah imajo ljudje celo bórzo. Vsakši, ki ima peneze pa bi jih rad zamenjal, naj je zamenja v kaki banki, ktera zamenjava peneze.

Tistim, ki hočejo peneze shraniti ali si izposoditi; dolarje, ogrske, nemške in druge peneze kupiti ali zamenjati, priporočamo Mariborsko eskomptno banko, ki ima tudi oglaš v našem listu.

V prihodnjih numerah (številkah) bomo pisali, kako se tobak sadi, goji in suši, kako se iz sladkorne pese (repe) dela sladkor za domačo porabo in končno o tem, kako se suši sadje. Ta vprašanja so za nas Prekmurce silno važna, za to Prekmurci, štejte vsako numero našega lista.

Železniška tarifa. S 15. tega meseca so se podražile cene na železnicah za ljudij za 100 %, za blago za 200 %. Že pa se nam poroča, da

bodo z 20. t. m. cene zopet zvišane in sicer za osebe za 200 %, a za blago za 300 %. Ne moremo verjeti temu, kajti s tem povišanjem cen na železnicah se bo ljudem onemogočilo, da bi dobivali blago po železnicah. Saj bo blago večkrat cenejše, kakor pa bo treba plačati na železnicah. Ljudje bodo zopet hodili peš, a blago bomo vozili na vozovih. Čim dalje bolj nas naši ministri tirajo v slabe čase.

Zgubil se je zlat prstan z znakom E R v preteklih osmih dneh v Murški Soboti. Pošten najditelj naj ga vrne našemu uredništvu proti nagradi.

POLITIČEN PREGLED.

Jugoslavija. Kakor pravijo zadnja poročila iz Beograda, so se stranke radi sestave nove vlade med seboj sporazumele in se zedinile nato, da se v prvi vrsti reši volilni zakon, nakar se bodo čimprej izvedle volitve. Tudi o vprašanju pokrajinskih vlad je prišlo do sporazuma, tako da je pričakovati, da se bode naša vlada lahko z vso vneto posvetila važnim zunanjim vprašanjem.

Rusija. Ruska armada zmaguje neprestano nad Poljaki in prodira vedno dalje. Varšava je že od vseh strani obkoljena in vojaški krogi so pričakovali že pred več dnevi vesti o zavzetju glavnega mesta Varšave. Pričakuje se, da bode po zavzetju Varšave odpor Poljakov zlomljen. Žalostna usoda poljske republike. Svetovna vojska je zopet ustvarila samostojno Poljsko državo, katero so si pred več nego 100 leti pohlepni sosedje med seboj razdelili; mesto da bi bili Poljaki zastavili vse svoje moči, da svojo državo čim preje utrdijo, so se dali nahujskati od Angležev in posebno od Francozov, da so šli v vojno proti Rusiji. Sedaj, ko so Poljaki poraženi, nimajo pričakovati od nikoder pomoči. Sicer pa so Rusi že izjavili, da se nečejo dotakniti neodvisnosti Poljske, temveč da priznavajo njeno samostojnost.

Madžari so seveda v največjem strahu vsled ruskih zmag, kajti ruska vojska se bliža Karpatom; zato so Madžari baje ponudili Poljakom, da jim pošljejo na pomoč 140.000 mož. Bivši predsednik madžarske sovjetske republike Bela Kun, katerega izročitev je sedanja madžarska vlada z vso vneto zahtevala od Nemške Avstrije in Nemcije, je srečno prijedral v Rusijo, kjer so ga z največjim veseljem sprejeli. Madžarski vladi seveda to ni prijetno, se boji neprijetnih posledic.

Francija je seveda jako razburjena radi ruskih uspehov nad Poljsko. Francozi so namreč že pred izbruhom svetovne vojne posodili Rusom več nego 20 milijard, katerega dolga sedanja ruska vlada noče pripoznati. Radi tega meče Francija ob vsaki priliki Rusiji polena pod noge, tako, da so se Rusi Francoskega izzivanja že naveličali in napovedali Franciji vojno. Med Francijo in Anglijo je nastalo radi postopanja proti Rusiji nesporazumljenje, kajti dočim nadaljuje Francija sovražnosti proti Rusom, hoteč doseči rešitev svojih milijard.

Anglija postopa previdnejše in hoče stopiti v diplomatske stike z Rusijo. Ker dobro ve, da bi imela od nadaljnjega prepira z Rusijo le škodo. Rusija namreč lahko občutno zadene Anglijo v Perziji in Indijo.

Iz telega razvoja dogodkov je torej razvidno, da je Rusija ona država, katera zavzema vodilno mesto v svetovni politiki in ki razburja celo Evropo. Mogoče bode imel svet čez nekaj tednov popolnoma drugačno lice. Od tega razvoja dogodkov pričakuje seveda tudi naša država ojačenje svojega stališča, dočim naši ljubeznivi madžarski sosedje od skrbi ne morejo spat.

RAZGLAS.

Po odredbi gosp. ministra vojne in mornarice od 11. julija l. 1920. Pov. Dj. br. 6417 se dne 1. nov. l. 1920. gornjeme 500 učen-
cev v III. pehotno podoficirsko
solo iz teritorja celoga kraljestva.

Interesenti pogoje lejko
poglednejo i pozvedijo pri
„Pukovski okružni komandi“
v Mariboru in pri „Pukovski
okr. komandi“ v Varaždinu.

Murska Sobota, dne 13. avgusta 1920.

Civilni komisar za Prekmurje:
LIPOVŠEK s. r.

Dr. Falta v Ljutomeru ZOBODRAV- NIŠKI ATELJE

naredi vsa zobozdravniška
dela garantirano brez bole-
čin. Izvršuje tehnična dela:
vse fajte plombe, krone
iz 22 karatnega zlata,
mostiče in cela zo-
bovja iz najboljše-
ga materijala,
trpežno v redu
in po ceni.

Štampilje

KATALOG PRANKO

ANTON ČERNE

graver

LJUBLJANA, Dvorni trg 1

Čitajte

„PREKMURSKI
GLASNIK“

Neodvisen političen
tednik.

MELO VSEH VRST, RAZNO ŠPECERIJSKO
BLAGO, KARBID, MAST ZA KOLA, LUŽNI
KAMEN (LUGKŌ), ŽELEZNINO, CVEKE,
LOPATE, SEKIRE, ČEVLJE (CIPELE) i. t. d.

PO NAJNIŽJI CENI IMA
VEDNO V ZALOGI

FRANC ČEH

TRGOVINA Z RAZNIM BLAGOM
v MURSKI SOBOTI
LENDAVSKA ULICA ŠTEV. 25.

KUPUJE BELICE IN POLJSKE PRI-
DELKE PO NAJVIŠJIH DNEVNIH CENAH.

PO 15. AVGUSTA KUPUJE TUDI SILJE.

Dravogradska rafinerija mineralnega olja.

Centrala Maribor.

Benzin

petrolej

gonilno olje

strojno olje

cilinder olje

tovot-mast

kolomaz

vazelin

i. t. d.

Tovarna: Dravograd — Meža.

Zahtevajte po vseh gostilnah „PREKM. GLASNIK“

MARIBORSKA ESKOMPTNA BANKA

Podružnica Murska Sobota.

Centrala v Mariboru.

Ekspozitura v Rogaški Slatini.

Podružnica v Velikovcu.

Sprejema vloge na knjižice ter jih obrestuje po $3\frac{1}{2}\%$. Vloge na tekoči
račun obrestuje najugodnejše. Daje posojila na menice, vrednostne papirje i. t. d. Kupuje valute in devize po
najvišjem dnevnem kurzu ter izvršuje vse, v bančno stroko spadajoče transakcije pod najugodnejšimi pogoji.